

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 668/2025-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **MINOKA s.r.o.**, Muškátová 14, Bratislava, IČO 31 319 416, právne zastúpeného JUDr. Jindřichom Stoszekom, advokátom, Černyševského 26, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 46C/29/2025 (pôvodne Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 29Cb/25/2014, Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 32Cb/62/2014 a Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-32Cb/62/2014) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 46C/29/2025 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 46C/29/2025 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **3 500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 27. augusta 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „MS BA IV“) v konaní sp. zn. 46C/29/2025 [pôvodne Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „OS BA V“) v konaní sp. zn. 29Cb/25/2014, Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „OS BA I“) v konaní sp. zn. 32Cb/62/2014 a Mestského súdu Bratislava III (ďalej aj „MS BA III“) v konaní sp. zn. B1-32Cb/62/2014] a namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom MS BA III v konaní sp. zn. B1-32Cb/62/2014. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal MS BA IV konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal pôvodne OS BA V návrh na vydanie neodkladného opatrenia, pričom 25. marca 2014 doručil aj súvisiacu žalobu, ktorou žalobca žiadal, aby súd určil, že vyhlásenie dlžníka GENE Group, s.r.o., o vložení nehnuteľnosti do majetku žalovaného HN Real s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava, ktorým dlžník previedol na žalovaného vlastnícke právo k špecifikovanej nehnuteľnosti (bytu s príslušenstvom), je právne neúčinné proti sťažovateľovi. Vec bola vedená pod sp. zn. 29Cb/25/2014.

3. OS BA V postúpil 26. mája 2014 spis OS BA I, kde bola vec vedená pod sp. zn. 32Cb/62/2014.

4. Ešte OS BA V uznesením z 19. februára 2014 vydal predbežné opatrenie – zákaz nakladať s bytom. Neskôr z dôvodu ohlása verejnej dražby správcom bytov podal sťažovateľ návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. O návrhu rozhodol OS BA I uznesením z 8. novembra 2018 tak, že ho zamietol. Krajský súd v Bratislave uznesenie OS BA I zmenil tak, že zriadil záložné právo na špecifikovanú nehnuteľnosť žalovaného (byt s príslušenstvom) na zabezpečenie pohľadávky sťažovateľa z titulu rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 54Cb/91/2006 z 10. mája 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3Cob/431/2012 zo 4. októbra 2013.

5. OS BA I rozhodol rozsudkom sp. zn. 32Cb/62/2014 z 9. decembra 2022 tak, že určil, že vyhlásenie dlžníka o vložení nehnuteľnosti do majetku žalovaného, ktorým previedol vlastnícke právo k špecifikovanej nehnuteľnosti (bytu s príslušenstvom) na žalovaného, je proti sťažovateľovi právne neúčinné. Žalovaného zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku OS BA I podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 5. februára 2025 tak, že rozsudok OS BA I z 9. decembra 2022 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V rámci novej súdnej mapy bola vec postúpená MS BA III, kde bola vedená pod sp. zn. B1-32Cb/62/2014.

8. Oznámením z 24. apríla 2025 o postúpení veci zákonný sudca MS BA III oznámil sťažovateľovi, že podľa jeho názoru nejde o obchodnoprávnu vec, ale o občianskoprávny vzťah, a preto vec postúpil MS BA IV.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu z dôvodu postúpenia veci vzhľadom na záver, že vo veci nejde o obchodnoprávny spor. Sťažovateľ tiež namieta zbytočné prietahy v napadnutom konaní, keď predmetná právna vec nie je právoplatne skončená ani po vyše 11 rokoch.

10. MS BA III vo svojom oznámení o postúpení veci poukázal na relevantné ustanovenia právnych predpisov a taktiež na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (1Ndob/8/2024, 1Ndob/38/2024) a krajského súdu (3Ncb/2/2025). Podstatou právnej argumentácie v uvedených rozhodnutiach súdov bolo, že predmetom sporu je vzťah medzi veriteľom a osobou, ktorej vznikol z odporovaného právneho úkonu prospech. Predmetom konania je odporovateľnosť právneho úkonu podľa § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka, pri odporovateľnosti ide teda o občianskoprávne nároky a občianskoprávny spor. Na posúdenie príslušnosti súdu nemá priamy vplyv právny vzťah žalobcu a jeho dlžníka.

11. Sťažovateľ sa v prvom rade nestotožňuje s argumentáciou MS BA III, ktorá viedla k postúpeniu veci, s tým, že celá právna vec sa odvíja od nezaplatenej pohľadávky od dlžníka GENE GROUP, s.r.o., z roku 2006 z titulu zmluvy o dielo. Pohľadávka sťažovateľa bola judikovaná rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 54Cb/91/2006 z 10. mája 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3Cob/431/2012 zo 4. októbra 2013. Uvedený rozsudok bol aj exekučným titulom v nasledujúcej exekúcii, v ktorej bola vymožená len časť pohľadávky.

12. Predtým však konateľka dlžníka ██████████ ██████████ zbavila dlžníka jediného majetku odporovaným právnym úkonom, ktorým tento majetok previedla na HN Real, s.r.o., ktorá je žalovaným v napadnutom konaní. Konateľka dlžníka bola aj právoplatne odsúdená trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 46T/13/2017 z 3. februára 2017 za spáchanie zločinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Trestného zákona. Sťažovateľ proti konateľke uplatnil nárok na náhradu škody v civilnom konaní, o ktorom rozhodol Okresný súd Bratislava III rozsudkom sp. zn. 23Cb/405/2017 z 20. februára 2019 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3Cob/164/2019-389 z 27. mája 2020. Pre nemajetnosť konateľky dlžníka bola následná exekúcia neúspešná, pričom konateľka dlžníka podala žiadosť o oddĺženie.

13. Sťažovateľ na dokreslenie tiež uviedol, že na majetok, ktorý je predmetom odporovacej žaloby, ktorý je zabezpečený záložným právom, je oznámená verejná dražba. Majiteľ majetku – žalovaný si neplní povinnosť platiť platby spojené s užívaním bytu a poplatky s tým spojené správcovi bytového domu a jeho dlh presahuje približne 20 000 eur, čo viedlo správcu k riešeniu situácie dobrovoľnou dražbou. Tieto okolnosti sú ďalším dôsledkom pomalej spravodlivosti a prietahov v napadnutom konaní.

14. Napokon sťažovateľ uviedol, že dlžník zanikol, pričom pôvodná konateľka dlžníka je nemajetná. Svoju pohľadávku teda sťažovateľ môže uspokojiť iba z majetku žalovaného z titulu odporovacej žaloby.

15. Postúpenie veci so záverom, že nejde o obchodnoprávny spor, teda nemôže obstať. Odporovacia žaloba sa týka právneho úkonu vykonaného medzi obchodnými spoločnosťami (dlžníkom a žalovaným). Model vzťahov spočíva v tom, že sťažovateľ mal pohľadávku voči dlžníkovi z obchodnoprávneho vzťahu, pričom dlžník sa zbavil svojho majetku odporovaným právnym úkonom – vložením svojej nehnuteľnosti do majetku spoločnosti žalovaného a vystúpením z tejto spoločnosti, takže jediný postihnuteľný majetok dlžníka ostal v spoločnosti žalovaného. Pri všetkých právnych úkonoch išlo o obchodnoprávne vzťahy medzi obchodnými spoločnosťami. Skutočnosť, že odporovateľnosť právnych úkonov je upravená v Občianskom zákonníku, nepostačuje preto pre záver, že nejde o obchodnoprávny spor.

16. K námietke zbytočných prietahov sťažovateľ uviedol, že predmetom napadnutého konania je prejednanie žaloby o odporovateľnosti právneho úkonu, nejde o právne alebo skutkovo zložitú vec. Relevantné je, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom bola konateľka dlžníka odsúdená a súd rozhodol v prospech sťažovateľa aj o náhrade škody, ktorú spôsobil.

17. Sťažovateľ ako žalobca neoddišiel rozhodovanie vo veci, vždy sa riadne a včas dostavil na predvolanie súdu a rešpektoval aj sudcovské lehoty, svojím správaním teda prietahy v napadnutom konaní nezavinil.

18. Pokiaľ ide o súde konajúce vo veci, tieto postupovali neefektívne a nesústredene, aktuálne napadnuté konanie trvá vyše 11 rokov, prvý rozsudok bol vydaný po 8 rokoch od podania žaloby. Krajský súd tento rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie a uložil doplniť dokazovanie, a to o dôkazy, ktoré v zásade zaťažujú sťažovateľa, ktorými má preukázať, že dlžník bol v čase realizovaného odporovaného právneho úkonu insolventný. Ide pritom o obdobie roku 2012, t. j. pred 13 rokmi. Sťažovateľ má teda zabezpečiť dôkazy z uvedeného obdobia o obchodnej spoločnosti, ktorá bola vymazaná z obchodného registra 4. marca 2023. Relevantné je aj to, že v konaní pred OS BA I, ktorý rozhodol rozsudkom, sa súdu nepodarilo „napriek značnému úsiliu“ zabezpečiť účasť svedkyne – konateľky dlžníka. Takáto procesná a dôkazná situácia by v napadnutom konaní nevznikla, ak by súd prvej inštancie konal bez prietahov a efektívne.

19. Celkové trvanie napadnutého konania podmieňuje aj nárast výšky pohľadávky vzhľadom na nárast jej príslušenstva, a to na ťarchu sťažovateľa. Dotknuté finančné prostriedky používal ako kapitál na podnikateľskú činnosť. Ich nevyožiteľnosť ho priviedla na pokraj insolventnosti. S trvaním napadnutého konania sú spojené aj náklady na uplatnenie práva na súdnu ochranu. Významným je aj vysoký vek konateľa sťažovateľa (69 rokov) a jeho mimoriadne nepriaznivý zdravotný stav (ťažká nevyliciteľná choroba).

20. Uvedené okolnosti odôvodňujú aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

21. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 668/2025-19 z 20. novembra 2025 ju v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom MS BA IV

v konaní sp. zn. 46C/29/2025 (pôvodne OS BA V v konaní sp. zn. 29Cb/25/2014, OS BA I v konaní sp. zn. 32Cb/62/2014 a MS BA III v konaní sp. zn. B1-32Cb/62/2014) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti (v časti namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom MS BA III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-32Cb/62/2014) ústavnú sťažnosť odmietol.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

22. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a na výzvu ústavného súdu reagoval podpredseda mestského súdu, ktorý v podaní sp. zn. 1SprV/873/2025 z 3. decembra 2025 vymedzil priebeh napadnutého konania s tým, že žaloba bola pôvodne podaná 25. marca 2014 OS BA V, následne bol spis 30. apríla 2014 postúpený OS BA I, ktorý 9. júna 2014 uznesením vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu. Sťažovateľ podal 23. októbra 2014 proti uzneseniu odvolanie. V období od 27. marca 2015 do 19. novembra 2015 realizoval súd prvej inštancie úkony spojené s prípravou pojednávania. OS BA I nariadil pojednávanie na 8. február 2016, ktoré odročil na neurčito. Sťažovateľ podal 15. októbra 2018 návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, o ktorom OS BA I rozhodol uznesením z 8. novembra 2018. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 3. decembra 2018 odvolanie. Uznesením zo 7. marca 2019 OS BA I návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Dňa 11. apríla 2019 bol spis predložený krajskému súdu, ktorý uznesením z 13. mája 2019 uznesenie OS BA I z 8. novembra 2018 zmenil. OS BA I bol spis vrátený 20. mája 2019. Dňa 8. novembra 2019 bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovaného, ktorý uznesením z 28. februára 2020 dovolanie odmietol. Spis bol OS BA I vrátený 27. marca 2020, ktorý následne uznesením z 8. januára 2021 rozhodol o trovách dovolacieho konania a uznesením z 8. januára 2021 rozhodol o pristúpení žalovaného 2 do sporu. Dňa 22. januára 2021 podal žalovaný 2 a 11. februára 2021 žalovaný 1 sťažnosť proti uzneseniu z 8. januára 2021. Uznesením z 13. apríla 2021 OS BA I napadnuté uznesenie zrušil. Uznesením z 13. apríla 2021 OS BA I návrh žalovaného na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Dňa 15. apríla 2021 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného, ktorý uznesením z 23. apríla 2021 odvolanie odmietol. Dňa 25. júna 2021 OS BA I nariadil pojednávanie, ktoré následne odročil na 3. november 2021. Dňa 22. júla 2021 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti uzneseniu z 13. apríla 2021. Krajský súd uznesením z 30. septembra 2021 rozhodol o odvolaní žalovaného.

23. OS BA I následne uskutočnil viaceré pojednávania (3. novembra 2021, 14. januára 2022, 9. marca 2022, 18. mája 2022, 2. septembra 2022 a 26. októbra 2022). Pojednávanie 26. októbra 2022 bolo odročené na účely vyhlásenia rozsudku na 2. december 2022. Proti rozsudku OS BA I z 2. decembra 2022 podal žalovaný odvolanie. Spis bol predložený 9. marca 2023 krajskému súdu, ktorý o odvolaní rozhodol 5. februára 2025. Spis bol vrátený MS BA III, ktorý ho prípisom z 24. apríla 2025 postúpil MS BA IV. K ďalšiemu priebehu napadnutého konania podpredseda MS BA IV odkázal na vyjadrenie zákonnej sudkyne z 1. decembra 2025.

24. Podľa podpredsedu MS BA IV z obsahu spisu vyplýva, že strany uskutočnili množstvo procesných návrhov, ktoré podľa neho „*najviac ovplyvnili celkový stav sporu ako aj viacnásobné predkladanie spisu s opravnými prostriedkami na odvolací a dovolací súd.*“.

25. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že spis bol 28. apríla 2025 náhodným výberom pridelený zákonnému sudcovi. Na základe viacerých žiadostí MS BA III zapožičal MS BA IV spis. Zákonný sudca bol 1. októbra 2025 dočasne pridelený na krajský súd. Predmetný spis bol takto zákonnej sudkyňi pridelený s účinnosťou od 12. novembra 2025. Dňa 27. novembra 2025 požiadala MS BA III o vrátenie spisu, ktorý ale doteraz nebol vrátený. Vzhľadom na to, že spis jej bol pridelený 12. novembra 2025 a nachádza sa na MS BA III, nemohla z objektívnych dôvodov vo veci konať.

26. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasíelať toto vyjadrenie sťažovateľovi na repliku, keďže obsahuje predovšetkým chronologický popis úkonov súdu (známy aj zo samotného spisu) a tvrdenie, že vzhľadom na procesný stav (prerozdelenie spisu po zákonom sudcovi a zapožičanie spisu inému súdu) MS BA IV vo veci nemohol konať.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

27. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní mestského súdu a sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu mestského súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

28. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom súdu prvej inštancie v napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie o sťažovateľovom návrhu na určenie neúčinnosti právneho úkonu (odporovateľnosť právneho úkonu).

29. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

30. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

31. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

32. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie o žalobe sťažovateľa o určenie neúčinnosti špecifikovaného právneho úkonu. Uvedený predmet konania (odporovateľnosť právnych úkonov) predstavuje bežnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. V predmetnej veci ústavný súd neidentifikoval prvok právnej alebo skutkovej zložitosti. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. V uvedenej veci nejde z hľadiska predmetu konania o privilegovaný typ konania, ktorý by odôvodňoval prísnejšie hodnotenie postupu mestského súdu. Prísnejšie je však potrebné hodnotiť postup súdu prvej inštancie z toho hľadiska, že konateľom sťažovateľa je osoba vo vyššom veku a s nepriaznivým zdravotným stavom. Aj ESĽP konštatoval, že všeobecné súdy sú povinné venovať väčšiu pozornosť takým právnym veciam, ktoré majú väčší význam pre sťažovateľov najmä s ohľadom na ich vek alebo zdravotný stav (napr. rozsudok vo veci Hartman proti Českej republike z 10. 7. 2003, bod 75 alebo Schmidtová proti Českej republike z 22. 7. 2003, bod 68).

33. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bolo správanie sťažovateľa ako strany napadnutého konania. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa neprispelo k doterajšej dĺžke a priebehu napadnutého konania.

34. K obrane MS BA IV, že k celkovej dĺžke napadnutého konania prispela aktívna procesná účasť strán (podávanie návrhov, opravných prostriedkov a pod.), ústavný súd zdôrazňuje, že podpredseda MS BA IV poukázal len na legitímnu procesnú aktivitu strán sporu, nevymedzoval žiadne obštrukčné úkony zjavne smerujúce k sťaženiu alebo predĺženiu konania. V súvislosti s touto procesnou aktivitou strán sporu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej uviedol, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania (stranou) nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016, II. ÚS 481/2017). Sťažovateľovi nemožno vytknúť uplatňovanie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok. Ide predovšetkým o riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ďalej žiadosti o odročenie, námietky zaujatosti, žiadosti o delegovanie veci inému súdu, sťažnosti na postup vyšetrovacích orgánov, zmena obhajcu, žiadosť o vykonanie ďalších dôkazov, odmietnutie výpovede a pod. Pochopiteľne, rovnako tak nemožno pripísať zodpovednosť štátu za prietahy, ktoré vznikli v dôsledku potreby vysporiadania sa s týmito návrhmi (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 708, porovnaj tiež odkazy na judikatúru ESĽP Patta proti Českej republike z 18. 4. 2006, body 69 a 78, Herbst a ďalší proti Českej republike z 12. 4. 2005, bod 26, Bořánková proti Českej republike

zo 7. 1. 2003, bod 61, Dostál proti Českej republike z 25. 5. 2004, bod 220). Na tomto základe nemožno akceptovať obranu MS BA IV, uvedenú okolnosť však zohľadnil pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia, keďže túto okolnosť nemožno hodnotiť ani na ťarchu súdu prvej inštancie.

35. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup MS BA IV v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

36. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu nie je právoplatne skončené, pričom celkovo trvá 11 rokov a 9 mesiacov. Celková dĺžka napadnutého konania sama osebe je dôkazom nečinnosti súdu prvej inštancie a jeho neefektívneho postupu, a to bez potreby analyzovať jednotlivé obdobia nečinnosti, prípadne neefektívneho postupu. Takúto dĺžku súdneho konania považuje ústavný súd samu osebe za ústavne neakceptovateľnú (napr. m. m. IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 82/2010, IV. ÚS 535/2013, II. ÚS 481/2017). Ani skutočnosť, že v merite prípadne o iných procesných otázkach rozhodoval odvolací súd alebo aj dovolací súd opakovane, neospravedlňuje toto trvanie napadnutého konania.

37. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postup súdu prvej inštancie v napadnutom konaní pri prerokovávaní veci bol nesústredený a neefektívny. Súd prvej inštancie v doterajšom priebehu napadnutého konania nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako žalobcu v napadnutom konaní. Neefektívnym a nesústredeným postupom súdu prvej inštancie tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

38. V posudzovanom období v napadnutom konaní konal pôvodne Okresný súd Bratislava V, Okresný súd Bratislava I a následne od 1. júna 2023 Mestský súd Bratislava III a aktuálne Mestský súd Bratislava IV. V zmysle § 18n ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach vrátane vecí podľa § 23 a § 26 až § 29 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a agendy konkurzu, reštrukturalizácie, oddĺženia a obchodného registra z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III (písm. c), v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV (písm. d). Podľa § 18n ods. 8 písm. c) a d) zákona o súdoch v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva podľa odseku 2 prechádzajú od 1. júna 2023 práva a povinnosti vyplývajúce zo štátnozamestnaneckých vzťahov, z pracovnoprávných vzťahov a iných právnych vzťahov

zamestnancov zabezpečujúcich jeho výkon a správa majetku štátu, ktorý bol k 31. máju 2023 v správe okresných súdov a ktorý slúži na zabezpečenie výkonu súdnictva podľa odseku 2, v prípade agendy podľa odseku 2 písm. c) z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III, podľa odseku 2 písm. d) z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV. Z uvedeného dôvodu sa výroky tohto nálezu vzťahujú výlučne na Mestský súd Bratislava IV, ktorý je zároveň označený ako porušovateľ špecifikovaného základného práva sťažovateľa, hoci ide o posudzovanie obdobia, keď konal ešte aj Okresný súd Bratislava V, resp. Okresný súd Bratislava I. Ústavný súd do svojho výroku nezahrnul ani Mestský súd Bratislava III, ktorý bezprostredne po vrátení veci krajským súdom postúpil vec Mestskému súdu Bratislava IV a okrem toho zjavne nevykonal žiaden iný úkon vo veci, teda neprejednával vec samu. V tomto konaní pritom ústavný súd nemôže posudzovať ústavnú súladnosť samotného postúpenia veci (k tomu bližšie časť III.2 uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 668/2025-19 z 20. novembra 2025). Bod 1 výroku tohto nálezu takto subsumuje aj postup Mestského súdu Bratislava III v napadnutom konaní.

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

39. V čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie nie je právoplatne skončené. Na tomto základe ústavný súd MS BA IV prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

40. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

41. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ktoré odôvodnil v bode 19 tohto nálezu.

42. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

43. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech súdu prvej inštancie hodnotil predovšetkým jeho neefektívny postup bez objektívneho dôvodu, ktorý by dostatočne legitimizoval uvedený postup. Z tohto hľadiska súd prvej inštancie predĺžil obdobie právnej neistoty sťažovateľa ako žalobcu v napadnutom konaní. Ústavný súd zohľadnil, že napadnuté konanie nepochybne predĺžila aj procesná aktivita strán sporu a potreba vysporiadať sa s ich návrhmi a opravnými prostriedkami. Bolo relevantné zohľadniť aj vysoký vek a nepriaznivý zdravotný stav konateľa sťažovateľa. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané

priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 3 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 500 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 10 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

44. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

45. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 771,68 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty v sadzbe 23% od 1. januára 2025, čo predstavuje sumu 177,49 eur, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane (priložené osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty). Celková výška náhrady trov konania predstavuje sumu 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

46. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je MS BA IV povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu